

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejetan na avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano bres pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računati se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Gospodje volilci!

Kandidatje narodno-napredne stranke

za I. volilni razred

ki voli v petek, dne 26. t. m., so:

dr. Matija Hudnik
odvetnik;

Josip Lenče

veletržec in hišni posestnik;

Ilija Predovič

veletržec in hišni posestnik;

dr. Josip Stare

c. kr. finančne prokureture pristav;

Ubald pl. Trnkóczy

lekarnik in hišni posestnik.

Volilci! Volite jih soglasno!

Za izvrševalni odbor narodno-napredne stranke:
dr. Karol Bleiweis vitez Trsteniški
predsednik.

Nezaupnica dr. Ploju.

Minolo soboto je praška „Politik“ priobčila nekako post festum dolg članek o znanih intrigah, vsled katerih so vsi štirje napredni poslanci izstopili iz Hrvatsko-slovenskega kluba. Ta članek se čita kakor nekako opravičevanje dr. Ploja in glavnih njegovih pomočnikov pri dotični akciji, kaže pa tudi, da ti gospodje nimajo popolnoma mirne vesti, zakaj prav bistvo tega članka, obrazloženje nagibov in namena cele, zoper dr. Tavčarja naperjene akcije, stoni na podlagi neresnice.

Članek trdi, da so Ploj in tovariši začeli boj zoper dr. Tavčarja 1. zaradi pisave

„Slovenskega Naroda“ in 2. zaradi tega, ker so Ploj in tovariši naredili z dr. Tavčarjem tiste izkušnje, kakor z dr. Šusteršičem, ker tudi napredni poslanci v parlamentu samo na svoje strankarske namene mislijo.

To je oboje neresnično. Kakor smo že opetovano pojasnili, ni bil dr. Tavčar čisto nič vezan premeniti taktiko „Slovenskega Naroda“. Klub vsled tega tudi ni imel prav nobene pravice, v tem oziru kaj zahtevati ali kaj uplivati. Kako smo mi pisali, to gospodov Ploja in tovarišev nič ni brigalo. Jedino pravilno in jedino lojalno bi bilo, da so se postavili na stališče: Dokler se dr. Tavčar v parlamentu drži klubovih pravil in sklepov, dotlej nas vse drugo nič ne briga, najmanj pa „Slovenski Narod“. To uvidevajo tudi Ploj, Spinič in drugi prav dobro, ali poskrili so se za „Slovenski Narod“, da bi tako prikrili dejstvo, da so svoje akcije začeli na komando škofov.

Prav tako nelojalna, kakor izgovarjanje na „Slovenski Narod“, je tudi trditev, da so Ploj in tovariši naredili z dr. Tavčarjem ravno take skušnje kakor z dr. Šusteršičem, da so tudi napredni poslanci vedno mislili na svoje strankarske težnje.

Človek bi mislil, da bo Ploj za tako obdolžitve navedel vsaj senco kacega dokaza. Kaj še! Članek v „Politiki“ se omejuje na obdolžitve, dokaza pa ne navaja nobenega, dasi je naravno, da bi radi vedeli, kakšne slabe izkušnje so dr. Ploj in tovariši naredili z dr. Tavčarjem in z naprednimi poslanci sploh. Ali so se mar ustavljali ustanovitvi skupnega kluba? Ali so delali težave, ustanovitvi hrvatsko-slovenskega kluba? Ali se niso pokoravali klubovim sklepom? Vsakdo ve, da so postopali z največjim samozatajevanjem, samo da se jugoslovanska delegacija ne atomizira, da so se zvesto držali klubovih pravil in sklepov in vse svoje postopanje v parlamentu po tem uravnavali, dasi so volilci pri tej in oni priliki želeli, da bi bili drugače glasovali.

In namen celi akciji? „Politik“ pravi,

da je bil namen, da se kranjski boj ne prenese čez mejo.

Odgovor na to je dobil dr. Ploj v nedeljo na shodu v Šmarju pri Jelšah. Tam je kmetsko ljudstvo, tam so njegovi volilec, oni isti volilci, ki so shod njegovega protikandidata siloma razgali, odločno obsodili postopanje dra. Ploja zoper dra. Tavčarja in izrekli svojemu poslancu pravo pravcato nezakupnico.

To je najizdatnejši odgovor, ki ga je dr. Ploj sploh mogel dobiti, za napredne poslance in zlasti za dra. Tavčarja pa najlepše zadoščanje.

Toda shod v Šmarju pri Jelšah ima še veliko večji pomen. Ta shod je dokaz, da se je tudi kmetsko ljudstvo na Štajerskem začelo vzbujati iz mrtvila, da se je naveličalo duhovniškega jerobstva v političnih zadevah, in da se je začelo puntati zoper tisto ošabno varuštvo, ki je izdalo parolo: Proti volji duhovščine se ne sme ničesar zgoditi.

Shod v Šmarju spada mej najvažnejše pojave v političnem življenju spodnještajerskih Slovencev. To je pojav, ki obeta prepod narodnega življenja onstran Save, in ki osveži vse javno delovanje in nehanje — in to je gotovo veselo znamenje, čeprav pri novih zdravih razmerah ne bo v javnem življenju več prostora za ambiciozne dvorne svetnike dr. Plojeve vrste.

Še enkrat dr. Gstettenhofer — in zakon o občinskem volilnem redu.

Odlok glede izločitve suplentov kranjske gimnazije iz prvega volilnega razreda utemeljuje se tako-le:

„Suplentje nastavljeni so samo začasno z nasraddo, tedaj niso državni uradniki in tudi niso prištevatvi osebam, naštetim v § 13. postavbe z dne 15. aprila 1873, drž. zak. št. 47, katerim pristojajo lastnosti državnih uradnikov.“

Vsled tega se isti po § 14. vol. reda ne morejo vpisati v imenik prvega volilnega razreda.

In utemeljevanje ukrepa glede razdelitve razredov se glasi:

Iz določil §§ 13 in 15. o. v. r. je namen postavbe, tri razrede, kjer le možno, po davku v tri jednake dele razdeliti, jasen.

Če ta razdelitev za prvi razred ni mogoča, se morata vsaj drugi in tretji razred po davku v jednake dele razdeliti.

Kdor bere prejšnji akt, rešitev zaupne komisije, poročilo župano in glavarjevo rešitev, dobi nehoté vtis, ki ga napravijo ljudje, ki pridejo iz daljnih hribov morda prvokrat v svojem življenju h kakemu uradu. — Če jih vprašaš, po kaj so prišli, ti odgovore, kdo da so, če jih vprašaš, kako se pišejo, dobiš za odgovor, kako daleč da imajo do doma.

Tako nekako rešil je glavar poročilo županovo glede volilnih imenikov.

Župan je poročal, da je postavil suplente v I. razred na podlagi določbe § 1. sub 2. lit. f. o. v. r.

Ta določba pravi, da imajo volilno pravico izmed občincev (Gemeindemitglieder) načelniki in višji učitelji občinskih ljudskih učilnic in vodje (direktorji), profesorji in učitelji višjih učilnic v občini.

Mi, ki nismo sicer nikdar vodili kakih volitev, smo mnenja, da je tu razmotrivati izključno le vprašanje, ali so suplentje občinci kranjskega mesta in ali so učitelji na višji učilnici in nič drugega. O tem v glavarjevi odločbi ne nahajamo ne besedice.

Po § 6. zakona z dne 17. februarja 1866, št. 2, so občinci (občani) a) domačinci, to je tisti, ki imajo v občini domovinsko pravico, in b) občinski deležniki... ki v občini stanujejo in tam od kacega dohodka davek plačujejo. Po § 14. o. v. r. spadajo pa v prvi razred vsi občani (Gemeindemitglieder), ki imajo volilno pravico po § 1. sub 2. In ker je ta določba

LISTEK.

Pismo iz Gradca.

V tem ko se je pričela pri vas že takozvana „mrtva sezona“, se pri nas izvrstno koncertira in igra. Gostje prihajajo in odhajajo, zapuščajoč za sabo prijetne spomine. A vi v Ljubljani? Predno se še pokažejo prve lastavice, zaprete v Ljubljani svoj Talijin hram, dočim v Gradcu ob pomladnem vstajenju prirode še dolgo ne mislimo na konec gledališke sezone, katera traja vso ljubo pomlad. Ah, ti krasna Vesna! V nobenem kraju se mi ni zdel ta skrivnostni pojav pomladnega preporoda tako neizrečeno lep, tako poetičen kakor ravno v Gradcu, v tem zelenem mestu zelene Štajerske; v velikanskem parku, kjer popevajo zdaj zaljubljeni kosi in kosovke svoje ljubavne speve, veseleč se krasne Vesne in dobrosrčnih graških starcev, svojih dobrih prijateljev, ga vživamo s polno dušo, v tem ko nam veje s temena starega Schöckelna hladni vetrič pomladni pozdrav — vabeč nas v sinje višavje... — vidite, tako se godi pri pisanju zagrizenemu prijatelju večno lepe prirode in nepoboljšljivemu turistu, ki bere — secesionistične spise, hodi poslušat — Zofije pl. Khuenbergove dramske novitete in piše vam —

gledališko pismo!! Pl. Zofija Khuenberg! Kako rad bi te osebno poznal ter te v prijateljskem pogovoru prav direktno vprašal, zakaj prav za prav si spisala svojo pogorelo „Resnico“! Ali da zadovoljiš onemu, čemur pravimo „sohriftstellerischer Drang“, ali pa da daš priliko kritiki pokažati, da ne ve prav za prav, kaj je to — „moderna“!? Tvoja neresnična „Resnica“ me je spravila tisti večer v tako slabo voljo, da že dolgo ne pomnim, da bi bil tako disgustiran zapustil Talijske sveti hram. Zakaj nisi naslovila rajše svoje drame „Unwahrheit“? Neka aristokratska žena baronica Leonija je zavrgla nekaj svojega predzakonskega sinčka ter ga dala „na kmete“, a potem, ko se je poročila z njegovim očetom, se na nedoumen način udala misli, da je dete umrlo. Čez 20 let, ko živi s svojim drugim možem, začuti bolesto ljubezen do svojega izgubljenega sina, ki biva kot krepek kmetski fant gori v neki hribovski vasi. Po raznih okoliščinah ga pride neurastenična mati iskat; ko se mu razodene, se zastrupi — a njena smrt nima prav nič tragičnega na sebi in ni niti malce neizogibna. To je namreč „sucous“ cele drame poleg dobro pogojenih prizorov med kmeti. Graška kritika boče opravičiti psihološki nesmisel, ki tiči na več krajih v drami, — z moderno! Neplodno in smešno bi bilo, upirati se in sametavati pred-

stavlanje abnormalnih značajev — ravno novejši ljubijo take —, a moderna vendar ni zato tukaj, da bi bila plašč, s katerim bi se zakrivali psihološki grehi nemoderne pisateljev in dramatikov. S tem se pač hudo diskreditira dobro jedro moderne. Pač ni resno smatrati opravičilo graške kritike: češ, če je mogoč Ibsenov Oswald ter ima pravico do obstanka, zakaj bi ne bila mogoča in opravičena neuropatološka baronica Leonija? Z ženjalno roko risani tragični junak Ibsenov je in bo ostal vedno predmet študij, in še nerazrešenih problemov medicinskih in nemedicinskih ved, v tem ko se za nesmiselno junakinjo njene „Resnice“ ne bo zmenila živa duša ter bo treba preko nje na dnevni red. Tudi jaz sem omenil to propalo igro le zato, ker sem hotel pokazati, kako greši kritika na račun moderne, secesije, „hipermoderne“...

Nasprotno je dosegla noviteta „Mati Skrb“, „Mutter Sorge“ sijajen uspeh. Spisal jo je stanovski kolega proslulega Ernsta, čegar „Flachsmann“ se je tu predstavljal v kratkem času nič manj kot 23krat. — R. Havel, dunajski ljudski učitelj. Srečno in za sedaj nekako samostojno je nastopil Havel kot dramatik. Sicer izvreten učenec moderne šole naslanja se v tej igri na — starega Raimunda, čegar znane igre se prištevajo že med staro šaro.

Kdo ne pozna njegovega „Zapravljivca“? In baš na to igro sem se nehote spomnil, ko sem videl Havelnovo „Mater skrb“. Bila je to srečna ideja Havelova, da je porabil personifikacijo matere Skrbi, jo vpletel v sicer velerealistično dejanje ter nam podal z malimi sredstvi momente pretresljive, poetične sile. S fotografsko resničnostjo nam predstavlja bedo mizarja Fehringerja in njegove mnogobrojne družine, katerega tira iz delavnice njegov hišni gospodar bogati „prijatelj“ izza mladih dni, ker hoče napraviti iz nje konjaki hlev — kar pomeni ruino za Fehringerjevo rokodestvo. Kot zvesta tovarišica spremlja Fehringerja stara ženska pošast — „mati Skrb“, ki mu čepi doma za pečjo. Z isto realnostjo slika nam sem in tja s prijetnim humorjem gostovanje v hiši bogatega gospodarja, čegar veselje kruto moti ubogi mizar s svojimi prošnjami. Neprijetna scena. V disgustirano družbo ni možno več spraviti dobre volje. Gostje se razidejo. Za mizo pa sede „mati — Skrb“. Pride neizogibno „transferiranje“ in rubežen Fehringerjevih mobilij: v hiši je vse narobe, otroci jokajo in ženske, Fehringer hodi obupano po sobi, solitator zapisuje — v sredi tega šundra in narobe-sveta pa stoji grozna pošast mati Skrb — veledramatično dejanje! A „mati Skrb“ mora bežati. Deloljubnost in dobrodušnost Fehringerja in njegove rodbine jo

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiaka, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiaka. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Gospodje volilci!

Kandidatje narodno-napredne stranke

za I. volilni razred

ki voli v petek, dne 26. t. m., so:

dr. Matija Hudnik
odvetnik;

Josip Lenče
veletržec in hišni posestnik;

Ilija Predovič
veletržec in hišni posestnik;

dr. Josip Stare
c. kr. finančne prokureture pristav;

Ubald pl. Trnkóczy
lekarnik in hišni posestnik.

Volilci! Volite jih soglasno!

Za izvrševalni odbor narodno-napredne stranke:
dr. Karol Bleiweis vitez Trsteniški
predsednik.

Nezaupnica dr. Ploju.

Minolo soboto je praška „Politik“ priobčila nekako post festum dolg članek o znanih intrigah, vsled katerih so vsi štirje napredni poslanci izstopili iz Hrvatsko-slovenskega kluba. Ta članek se čita kakor nekako opravičevanje dr. Ploja in glavnih njegovih pomočnikov pri dotični akciji, kaže pa tudi, da ti gospodje nimajo popolnoma mirne vesti, zakaj prav bistvo tega članka, obrazloženo nagibov in namena cele, zoper dr. Tavčarja naperjene akcije, stoni na podlagi neresnice.

Članek trdi, da so Ploj in tovariši začeli boj zoper dr. Tavčarja 1. zaradi pisave

„Slovenskega Naroda“ in 2. zaradi tega, ker so Ploj in tovariši naredili z dr. Tavčarjem tiste iskušnje, kakor z dr. Šusteršičem, ker tudi napredni poslanci v parlamentu samo na svoje strankarske namene mislijo.

To je oboje neresnično. Kakor smo že opetovano pojasnili, ni bil dr. Tavčar čisto nič vezan premeniti taktiko „Slovenskega Naroda“. Klub vsled tega tudi ni imel prav nobene pravice, v tem oziru kaj zahtevati ali kaj uplivati. Kako smo mi pisali, to gospodov Ploja in tovarišev nič ni brigalo. Jedino pravilno in jedino lojalno bi bilo, da so se postavili na stališče: Dokler se dr. Tavčar v parlamentu drži klubovih pravil in sklepov, dotlej nas vse drugo nič ne briga, najmanj pa „Slovenski Narod“. To uvidevajo tudi Ploj, Spinčič in drugi prav dobro, ali poskrili so se za „Slovenski Narod“, da bi tako prikrili dejstvo, da so svoje akcije začeli na komando škofov.

Prav tako nelojalna, kakor izgovarjanje na „Slovenski Narod“, je tudi trditev, da so Ploj in tovariši naredili z dr. Tavčarjem ravno take skušnje kakor z dr. Šusteršičem, da so tudi napredni poslanci vedno mislili na svoje strankarske težnje.

Človek bi mislil, da bo Ploj za tako obdolžitve navedel vsaj senco kacega dokaza. Kaj še! Članek v „Politiki“ se omejuje na obdolžitve, dokaza pa ne navaja nobenega, dasi je naravno, da bi radi vedeli, kakšne slabe izkušnje so dr. Ploj in tovariši naredili z dr. Tavčarjem in z naprednimi poslanci sploh. Ali so se mar ustavljali ustanovitvi skupnega kluba? Ali so delali težave, ustanovitvi hrvatsko-slovenskega kluba? Ali se niso pokoravali klubovim sklepom? Vsakdo ve, da so postopali z največjim samozatajevanjem, samo da se jugoslovanska delegacija ne atomizira, da so se svesto držali klubovih pravil in sklepov in vse svoje postopanje v parlamentu po tem uravnavali, dasi so volilci pri tej in oni priliki želeli, da bi bili drugače glasovali.

In namen celi akciji? „Politik“ pravi,

da je bil namen, da se kranjski boj ne prenese čez mejo.

Odgovor na to je dobil dr. Ploj v nedeljo na shodu v Šmarju pri Jelšah. Tam je kmetško ljudstvo, tam so njegovi volilci, oni isti volilci, ki so shod njegovega protikandidata siloma razgali, odločno obsodili postopanje dra. Ploja zoper dra. Tavčarja in izrekli svojemu poslancu pravo pravcato nezakupnico.

To je najizdatnejši odgovor, ki ga je dr. Ploj sploh mogel dobiti, za napredne poslance in zlasti za dra. Tavčarja pa najlepše zadoščanje.

Toda shod v Šmarju pri Jelšah ima še veliko večji pomen. Ta shod je dokaz, da se je tudi kmetško ljudstvo na Štajerskem začelo vzbujati iz mrtvila, da se je naveličalo duhovniškega jerobstva v političnih zadevah, in da se je začelo puntati zoper tisto ošabno varuštvo, ki je izdalo parolo: Proti volji duhovščine se ne sme ničesar zgoditi.

Shod v Šmarju spada mej najvažnejše pojave v političnem življenju spodnještajerskih Slovencev. To je pojav, ki obeta prepod narodnega življenja onstran Save, in ki osveta vse javno delovanje in nehanje — in to je gotovo veselo znamenje, čeprav pri nekih zdravih razmerah ne bo v javnem življenju več prostora za ambiciozne dvorne svetnike dr. Plojeve vrste.

Še enkrat dr. Gstettenhofer — in zakon o občinskem volilnem redu.

Odlok glede izločitve suplentov kranjske gimnazije iz prvega volilnega razreda utemeljuje se tako-le:

„Suplente nastavljeni so samo začasno z nagrado, tedaj niso državni uradniki in tudi niso prištevatvi osebam, naštetim v § 13. postavbe z dne 15. aprila 1873, drž. zak. št. 47, katerim pristojajo lastnosti državnih uradnikov.“

Vsled tega se isti po § 14. vol. reda ne morejo vpisati v imenik prvega volilnega razreda.

In utemeljevanje ukrepa glede razdelitve razredov se glasi:

Iz določil §§ 13 in 15. o. v. r. je namen postavbe, tri razrede, kjer le možno, po davku v tri jednake dele razdeliti, jasen.

Če ta razdelitev za prvi razred ni mogoča, se morata vsaj drugi in tretji razred po davku v jednake dele razdeliti.

Kdor bere prejšnji akt, rešitev zaupne komisije, poročilo župana in glavarjevo rešitev, dobi nehoté vtis, ki ga napravijo ljudje, ki pridejo iz daljnih hribov morda prvokrat v svojem življenju h kakemu uradu. — Če jih vprašaš, po kaj so prišli, ti odgovore, kdo da so, če jih vprašaš, kako se pišejo, dobiš za odgovor, kako daleč da imajo do doma.

Tako nekako rešil je glavar poročilo županovo glede volilnih imenikov.

Župan je poročal, da je postavil suplente v I. razred na podlagi določbe § 1. sub 2. lit. f. o. v. r.

Ta določba pravi, da imajo volilno pravico izmed občincev (Gemeindemitglieder) načelniki in višji učitelji občinskih ljudskih učilnic in vodje (direktorji), profesorji in učitelji višjih učilnic v občini.

Mi, ki nismo sicer nikdar vodili kakih volitev, smo mnenja, da je tu razmotrivati izključno le vprašanje, ali so suplente občinci kranjske mesta in ali so učitelji na višji učilnici in nič drugega. O tem v glavarjevi odločbi ne nahajamo ne besedice.

Po § 6. zakona z dne 17. februarja 1866, št. 2, so občinci (občani) a) domačinci, to je tisti, ki imajo v občini domovinsko pravico, in b) občinski deležniki... ki v občini stanujejo in tam od kacega dohodka davek plačujejo. Po § 14. o. v. r. spadajo pa v prvi razred vsi občani (Gemeindemitglieder), ki imajo volilno pravico po § 1. sub 2. In ker je ta določba

LISTEK.

Pismo iz Gradca.

V tem ko se je pričela pri vas že takozvana „mrtva sezona“, se pri nas izvršno koncertira in igra. Gostje prihajajo in odhajajo, zapuščajoč za sabo prijetne spomine. A vi v Ljubljani? Predno se še pokažejo prve lastavice, zaprete v Ljubljani svoj Talijin hram, dočim v Gradcu ob pomladnem vstajenju prirode še dolgo ne mislimo na konec gledališke sezone, katera traja vso ljubo pomlad. Ah, ti krasna Vesna! V nobenem kraju se mi ni zdel ta skrivnostni pojav pomladnega preporeda tako neizrečeno lep, tako poetičen kakor ravno v Gradcu, v tem zelenem mestu zelene Štajerske; v velikanskem parku, kjer popevajo zdaj zaljubljeni kosi in kosovke svoje ljubavne speve, veseleč se krasne Vesne in dobrobrčnih graških starcev, svojih dobrih prijateljev, ga vživamo s polno dušo, v tem ko nam veje s temena starega Schöckelna hladni vetrič pomladni pozdrav — vabeč nas v sinje višavje... — vidite, tako se godi pri pisanju zagrizenemu prijatelju večno lepe prirode in nepoboljšljivemu turistu, ki bere — secesionistične spise, hodi poslušati — Zofije pl. Khuenbergove dramske novitete in piše vam —

gledališko pismo!! Pl. Zofija Khuenberg! Kako rad bi te osebno poznal ter te v prijateljskem pogovoru prav direktno vprašal, zakaj prav za prav si spisala svojo pogorelo „Resnico“! Ali da zadovoljiš onemu, čemur pravimo „schriftstellerischer Drang“, ali pa da daš priliko kritiki pokažati, da ne ve prav za prav, kaj je to — „moderna“!? Tvoja neresnična „Resnica“ me je spravila tisti večer v tako slabo voljo, da že dolgo ne pomnim, da bi bil tako disgustiran zapustil Talijske svete hram. Zakaj nisi naslovila rajše svoje drame „Unwahrheit“? Neka aristokratska žena baronica Leonija je zavrgla nekaj svojega predzakonskega sinčka ter ga dala „na kmete“, a potem, ko se je poročila z njegovim očetom, se na nedoumen način udala misli, da je dete umrlo. Čez 20 let, ko živi s svojim drugim možem, začuti bolešno ljubezen do svojega izgubljenega sina, ki biva kot krepak kmetijski fant gori v neki hribovski vasi. Po raznih okoliščinah ga pride neurastenična mati iskat; ko se mu razodene, se zastrupi — a njena smrt nima prav nič tragičnega na sebi in ni niti malce neizogibna. To je namreč „sucous“ cele drame poleg dobro pogojenih prizorov med kmeti. Graška kritika hoče opravičiti psihološki nesmisel, ki tiči na več krajih v drami, — z moderno! Neplodno in smešno bi bilo, upirati se in zametavati pred-

stavlanje abnormalnih značajev — ravno novejši ljubijo take —, a moderna vendar ni zato tukaj, da bi bila plašč, s katerim bi se zakrivali psihološki grehi nemoderne pisateljev in dramatikov. S tem se pač hudo diskreditira dobro jedro moderne. Pač ni resno smatrati opravičilo graške kritike: češ, če je mogoč Ibsenov Oswald ter ima pravico do obstanka, zakaj bi ne bila mogoča in opravičena neuropatološka baronica Leonija? Z ženjalno roko risani tragični junak Ibsenov je in bo ostal vedno predmet študij, in še nerazrešenih problemov medicinskih in nemedicinskih ved, v tem ko se za nesmiselno junakinjo njene „Resnice“ ne bo zmenila živa duša ter bo treba preko nje na dnevni red. Tudi jaz sem omenil to propalo igro le zato, ker sem hotel pokazati, kako greši kritika na račun moderne, secesije, „hipermoderne“...

Nasprotno je dosegla noviteta „Mati Skrb“, „Mutter Sorge“ sijajen uspeh. Spisal jo je stanovski kolega proslulega Ernsta, čegar „Flachsmann“ se je tu predstavljal v kratkem času nič manj kot 23krat. — R. Hawel, dunajski ljudski učitelj. Srečno in za sedaj nekako samostojno je nastopil Hawel kot dramatik. Sicer izvrsten učenec moderne šole naslanja se v tej igri na — starega Raimunda, čegar znane igre se prištevajo že med staro šaro.

Kdo ne pozna njegovega „Zapravljivca“? In baš na to igro sem se nehote spomnil, ko sem videl Hawelovo „Mater skrb“. Bila je to srečna ideja Hawelova, da je uporabil personifikacijo matere Skrbi, jo vpletel v sicer velerealistično dejanje ter nam podal z malimi sredstvi momente pretresljive, poetične sile. S fotografsko resničnostjo nam predstavlja bedo mizarja Fehringerja in njegove mnogobrojne družine, katerega tira iz delavnice njegov hišni gospodar bogati „prijatelj“ izza mladih dni, ker hoče napraviti iz nje konjski hlev — kar pomeni ruino za Fehringerja rokodelstvo. Kot zvesta tovarišica spremlja Fehringerja stara ženska pošast — „mati Skrb“, ki mu čepi doma za pečjo. Z isto realnostjo slika nam sem in tja s prijetnim humorjem gostovanje v hiši bogatega gospodarja, čegar veselje kruto moti ubogi mizar s svojimi prošnjami. Neprijetna scena. V disgustirano družbo ni možno več spraviti dobre volje. Gostje se razidejo. Za mizo pa sede „mati — Skrb“. Pride neizogibno „transferiranje“ in rubežen Fehringervih mobilij: v hiši je vse narobe, otroci jokajo in ženske, Fehringerja hodi obnpano po sobi, solitator zapisuje — v sredi tega šundra in narobe-aveta pa stoji grozna pošast mati Skrb — veledramatično dejanje! A „mati Skrb“ mora bežati. Deloljubnost in dobrodušnost Fehringerja in njegove rodbine jo

samostojna nasproti določbi pod št. 1, ni potreba, da bi plačevali davek skozi eno leto.

Res je, da zakon z dne 15. aprila 1873, št. 47 drž. zak., v § 13. naštevava nekatere funkcije kot eleve, aspirante, praktike in avskultante, in jim priznava značaj „državnih uradnikov“ in res je tudi po § 15. ibid. učiteljstvo izvzeto od določb tega zakona. Ali za vse to se tu ne gre tu je rešiti vprašanje, ali stanujejo supletnje v Kranju, ali plačujejo tukaj davek in ali so učitelji na višji učilnici. Vse to pa ne briga kranjskega glavarja in on jim jemlje volilno pravico po določbi § 14. o. v. r., ki ravno utemeljuje to volilno pravico.

Mi dobro vemo, da volilni redi niso v vseh avstrijskih kronovinah jednaki, da so v nekaterih volilnih redih tudi določbe, ki zahtevajo za volilno pravico stalno nastanitev, ali za nas je odločen volilni red za Kranjsko in ta ne zahteva niti značaja državnega uradništva, niti stalne nastanitve.

Še več samozatajevanja pa je treba, če se hočemo resno baviti z drugim „argumentom“ — ki se tiče razdelitve razredov.

Neki stari penzionist, ki je bil znan po tem, da je reševal akte, dokler je bil aktiven — mnogokrat se to itak ni pripetilo, — bolj po domače, je rekel, da si vedno pomaga s tem, da pravi, tako zahteva „dub“ postave. Tako je tudi gosp. Gstatenhoferju „namen“ postave „jasen“. Da, g. glavar. Ali čemu segati po namenu postave, dokler zadostuje besedilo?!

Da se ima davek deliti na tri dele, je res, in to je storil tudi župan. Ali deliti je davek v prvi vrsti po § 13. o. v. r. In to se je tudi zgodilo.

§ 15. pa pride po jasnem besedilu prvega odstavka le v pošte, če prvi razred nima še enkrat toliko volilcev, kolikor se ima voliti odbornikov in namestnikov. To je izjemna določba, ki pride v veljavo le takrat, če se pokaže izjemen slučaj. „Namen“ postave pa ni, da se pravilo pomeša z izjemo, in se izjema aplicira na razmere, ki v uporabo te izjeme naravnost izključujejo. Kranj ima v prvem razredu 63 volilcev, mandatarijev pa ima voliti ta razred devet. Nezakonito in tudi nemogoče bilo bi, dopolniti prvi razred v smislu prvega odstavka § 15. o. v. r. Nemogoče je torej tudi deliti davek v smislu drugega odstavka, ki je dopustno le po tej (v prvem odstavku omenjeni) dopolnitvi.

Dokler je besedilo postave jasno, je nedopustno, sklicevati se na „namen“ zakona, še bolj nedopustno je pa sklicevati se na namen postave v svrhu, da se ubije njeno jasno besedilo.

Ne moremo končati tega velevažnega razmotrivanja, da ne bi dostavili še neke splošne opazke.

Tako torej se je sodilo na podlagi zakona nasproti občini kranjski, katera ima vendar pripomočke braniti se. Ker se je ta

dekret izdal, ali bi se bil imel izdati na podlagi občinskega volilnega reda, ki je zakon, mogoča je pritožba na upravno sodišče.

Pomniti pa je treba, da imajo politične oblasti večkrat odločevati po „prostem mnenju — nach freiem Ermessen“. V vseh takih slučajih pa je pritožba na upravno sodišče izključena. In če pomislimo, da se je zgodilo to na zelenem lesu, da pa ta gospod uraduje med ljudstvom, katerega jezika ne razume, da mu pridejo pri uradnih dneh pod roke ljudje, ki se sploh slabo znajo izraziti, da se tu odločuje v več sto slučajih v interesih najubožnejših slojev, največkrat na podlagi prostega mnenja — nas preletava zona, nas je strah...

V Ljubljani, 25. aprila.

K položaju.

Neimenovan jugoslovanski poslanec se je oglasil v dunajski „Information“ o položaju takole: Navidezno v mirno vodo deloljubnosti ploveči parlament je v nevarnosti radi notranjega vrenja, katerega ne vidi vsakdo, ki pa obstaja vendarle. Poljaki so nezadovoljni, zakaj in radi česa, ne bomo razpravljali tu, ali dejstvo je, da bi mogla jedna izmed velikih državovzdržujočih strank, kakor se Poljaki radi imenujejo sami, vsled naraščajoče nevolje celó rešitev investicij onemogočiti. Spričo te struje se moramo vprašati, ali nimajo Poljaki nikakih modrih, previdnih državnikov več v svojih vrstah. Udarci, ki ga nameravajo, bi ne zadeli toliko vlade kakor Poljakov samih. Ves slovanski jug, čegar bratsko približanje rabijo, ker ga žele vsi njih volilec, bi se v svojih simpatijah odtrgal od slovanskega severja. Tam na jugu se čujejo vedno glasnejše tožbe, da dobivajo vedno le severne dežele železnice, ceste, šole in druge kulturne darove, dočim niso južne dežele koristij, katere dobivajo sedaj Poljaki, sedaj Čehi, deležne nikdar. Ali naj se ta zev še poveča? Pozabiti se ne sme, da so postale južnoslovske stranke tekom zadnjih let naše najnovejše parlamentove zgodovine politično zrelejše in vsled uloge, katero so igrale kot zaveznice, tudi uplivnejše in samozavestnejše. Da še več, h glasovom obtožb, katere bi slovanski jug potem dvignil proti egoizmu severnih dežel, bi prišli tudi oni južnih Nemcev, in levica bi zašla v nevarnost, da razpade notranje docela. Kaj nimamo v Avstriji še dovolj razkosanj, in ali hočejo one stranke, ki se tako pogostoma same imenujejo državovzdržujoče, povzročiti še nov globok razkol vseh razmer? Upajmo, da se to ne zgodi! — Položaj v parlamentu se torej resnično zopet slabša. „Grazer Tagblatt“ je naglašal to že dvakrat ter kazal na veliko nezadovoljstvo Nemcev s sedanjimi razmerami, katerih so baje krivi Poljaki, fevdalci in klerikalci. „Reichswehr“ toži danes, da delajo veliko zrgo v parlamentu socialni demokratje in „Vsenemci“. Stranke dolže druga drugo, da parlamentovo delo ne gre redno in naglo izpod rok, da se trati čas,

in da se bliža parlamentu zopet razkol in obstrukcija.

Čemu je Delcassé v Peterburgu?

To vprašanje zanima sedaj evropske politike. „Vossische Ztg.“ poroča, da je nastala nujna potreba, da se francoski in ruski zunanji minister osebno pogovorita o političnem položaju. Delcassé baje ne zaupa ruskemu poslaniku v Parizu, knezu Uru-sovu, ker ga smatra nasprotnikom sedanje vlade in državne oblike. A tudi francoski poslanik v Peterburgu, grof Montebello baje ni zadostno informiran o namenih Delcasséja. Poslanika torej ne moreta zadoščati nastalim političnim potrebam, zato se snide ta grof Lambsdorff in Delcassé, ki se pogovorita obširnejše in najzaupnejše o evropskem in azijskem položaju. Iz Peterburga pa je dobil „Daily Mail“ poročilo, da je povabil Delcasséja sam car, da se pogovori z njim glede kitajske politike. Rusija in Francija prevzameta baje poročstvo, da bode Kitajska plačala vlastim vojno odškodnino. Valed tega bode baje Pekin kmalu prost tujih vojakov. Za to je prosil carja baje sam kitajski cesar. Rusija dobi zato podpis pogodbe glede Mandžurije. Nemčija je baje s tem zadovoljna. Anglije pa se menda ni nič bati, ker ima v neredu finance in vojsko Francoska vojska na Kitajskem zapusti baje že v maju svoja taborišča in se vrne domov. Vsekakor hodita Rusija in Francija v Aziji in v Evropi roko v roki.

Vojna v Južni Afriki.

Glavno zanimanje zbuja sedaj posredovanje Bothove soproge za mir. Poročilo o tem posredovanju med Kitchenerjem in Botho je došlo iz Standertona, dočim je Kitchener v Pretoriji. Ker je brzojavna zveza med imenovanimi mestoma pretrgana, zbuja poročilo o mirovnem posredovanju sum, da ni resnično. Iz Londona javljajo, da se je 39 stotnij južnoafričanskih prostovoljcev odpravilo domov. Kitchenerjeva vest o tem se čita tako, kakor bi teh prostovoljcev ne rabil več, ali v resnici ti prostovoljci nočejo služiti še nadalje, kskor so bili s pogodbo zavezani. Za Angleže je izguba 39 kompanij največji udarec! Kje je sedaj Dewet, ni jasno. Nekateri trdijo, da je 18. t. m. prekorščil železniško proggo pri Wolvehoecku, drugi pa, da je pri Senekalu. Poveljnik Kruitzienger je baje na maršu v Oranje. Doslej je bil v Kaplandiji. Iz Rosmeada poročajo: Buri se pojavljajo povsod v majhnih oddelkih. Na več krajih so bile praske. Z gorovja pri Middelburgu si dajejo Buri znamenja z ognji; imajo pa tudi heliografski aparat. Večkrat prekorščajo železniške tise, katerih pa radi pogostega pojavljanja oklopnih vlakov ne morejo porušiti. Iz Kapstadta poročajo, da znaša po uradni statistiki število vseh ujetih Burov 17823 mož.

Dopisi.

Iz Kozjega, 22. aprila. Že blizu 25 let imam po opravkih prav mnogokrat v Konjicah in okolici se muditi, in so mi vsled tega razmere ne le samo dobro znane, nego smelo trdim, da tudi skoraj za vsacega posameznega vem, koliko grošev šteje. Po Veliki noči, 10. t. m. imel sem zopet posla v Konjicah ter sem moral v nujni zadevi tudi na pošto, dasi je bila že ura šest in urad za stranke že zaprt. Vzlic temu vendar vstopim, ker so bila vrata še odprta in poskusim svojo srečo. Priznati moram, da sem se zares začudil, vstopivši v sedaj popolnoma prenovljeni poštni urad, katerega je novi poštar, gospod Ivan Žvižaj, na najmodernejši način opravil in ga uredil tako, da se vsak človek čuti kakor v salonu, med tem ko je pod poprejšnjim poštarjem in v starih prostorih, ki zares niso bili vredni in dostojni c. kr. državnega urada, človek mislil, da je prišel v hlev, ne pa v urad. Sicer pa to le mimogrede omenim. Poglavitno, kar me je najbolj zadovoljilo, je, da je opremil novi gospod poštar urad zares vzorno in se zadostno preskrbel tudi z vsakovrstnimi dvojezičnimi tiskovinami. Želeti je le še, da tudi prav kmalo izgine nad vrati samonemški napis, ter da se na mestu sedajšnjega samonemškega pečata preskrbi dvojezičen, kakoršne imajo že davno vse sosednje pošte, n. pr. Vitanje, Vojnik itd. Novi poštar, gospod Žvižaj, naš rojak iz savinjske doline, ki vzlic temu, da je bival, kakor sem poizvedel, nad četrtoletja na Zgornjem Štajerskem, ni pozabil, da mu je tukaj v prvi vrsti služiti strankam slovenske narodnosti, je prav simpa-

tičen mož in konciliantna oseba. Vzlic temu toraj, kakor sem že zgoraj omenil, da je bila ob času mojega opravka že uradna ura dokončana, postregel je gospod poštar prav uljudno ne le samo meni, ki sem ga prosil za uslugo, nego je odpravil na prav uljuden in ljubeznen način tudi vodjo konjiške ekspoziture ces. kr. okrajnega glavarstva, ki je jednako meni, došel že po sklepu uradnih ur in prosil tudi odprave.

Ali glej čudo, kar ostrmeti sem moral, ko sem moral biti pri tej priliki priča nastopu, kakoršnega svoj živ dan ne bi bil pričakoval od omikanega človeka!

V uradu je bil navzoč ob tistem času tudi neki drug gospodič, menda kak komisar, ki je na videz ta urad škentroval, in s starim, v poštni službi osivelim gospodom poštarjem postopal na način, ki se mora imenovati, če rabim najmilejši izraz, najvišja, brezobrazna netaktnost, ki je mogoča v uradu vpricho strank.

V kakšnem razmerju stoji o. kr. poštar k svojim predpostavljanim oblastim, meni ni natančno znano, vendar teliko vem zanesljivo, da morajo predpostavljene organi, kakor povsod drugod, občevati s svojimi podložnimi v dostojnem tonu in na način, ki ne žali nikogar. Tembolj pa bi se smelo pričakovati od škontrujočega odposlanca poštnega ravnateljstva to baš v Konjicah, kjer se mora prebivalca trga in okolice le zavidati za to, da so po dolgem času dobili za poštarja moža, ki je napravil takorekoč iz zanemarjenega hleva, kakršnemu je bil jednak poprejšnji poštni urad, sedaj moderno opravljeni in urejeni o. kr. urad, in kar se prav posebno povdaram, da je naročil svo novo upravo itd., kakor sem poizvedel iz zanesljivega vira, gospod poštar iz lastnega žepa, tako da o. kr. erar niso zadeli nikakoršni izdatki.

Če zasluži torej tak mož, kakor je novi gospod poštar v Konjicah, s katerim so, kakor vem, vse stranke brez izjeme popolnoma zadovoljne, takšno ravnanje od strani škontrujočih predpostavljencev, kakoršnemu sem moral biti nehote priča zgoraj omenjenega dne, in to še zlasti od mladega, neizkušnega gospodiča, ki niti poštih niti krajevnih razmer dobro ne pozna, je pač dvomljivo, tem manj pa še v navzočnosti strank, ki prosijo uljudnosti, kakoršno smo dobili zares na najljubeznivejši način ob navedeni priliki vzlic temu, da nismo bili opravičeni terjati še naše odprave. Dotičnemu komisarčku, ali kdo je to človeče bilo, ki se je spodtikalo nad poštarjevo postrežljivostjo, priporočali bi prav nujno naj bi se nazaj vsedel še nekaj let na šolsko klopi ter se učil najprimitivnejših oblik občevanja z izobraženimi ljudmi ter naj bi pridno študiral Kujiggejevo knjigo, „Der Umgang mit Menschen“.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. aprila.

— Občinska volitev iz II. razreda.

Včerajšnje volitve so se udeležili povse nenadoma tudi Nemci. Njihov načrt je bil, glasovati za vse napredne kandidate iz v zvezi s župana Hribarja, tako da bi le-ta imel najmanj glasov mej vsemi kandidati in bi bil izvoljen samo za jedno leto. Ta „Burenstreich“, kakor ga Nemci sami imenujejo, se je le deloma posrečil, ker je g. Gorše dobil še manj glasov kakor župan Hribar, četudi ne po krivdi Nemcev. Oddanih je bilo 384 kompaktnih slovenskih glasovnic, 86 pa je bilo takih glasovnic na katerih so bili razen župana Hribarja zapisani vsi drugi kandidati, tudi g. Gorše, katere glasovnice so oddali Nemci. Gosp. Gorše je zategadelj zaostal skoro za 100 glasov, ker je mnogo slovenskih volilcev brez dvoma pomotoma glasovalo za g. Vidmarja, ki je dobil okrog 90 glasov. Nemci so svoj namen kolikor toliko dosegli ter pokazali svoje nasprotstvo zoper župana Hribarja, tiste nade pa, katere goje še dalje, in o katerih mislijo, da se morajo vsled izida glasovanja uresničiti, pa slone v pravnem oziru na popolnoma napačni premisi.

— Resnične besede.

Župnik gospod Jos. Lavtižar, ljubezniv duhovnik in marljiv pisatelj, pričbuje nekaj časa sem v „Slovenec“ popotne spomine iz Italije, Španije, Francije in Švice. V svoje popise tega, kar je videl in doživel, pa vpleta tudi svoje misli o raznih stvarih. Tako tudi v sinočnjem „Slovenčevem“ podlistku. Tam,

naposled prežene; veselo in v blagostanji ter s spravo z izgubljeno sestro mizarjevo, ki je „šla“ z nekim baronom, se moderno in šoderno konča igra, v kateri spaja učitelj Hawel tako divno romantično z resnim realizmom in s katero si je pridobil lavorike kot pravi ljudski teatralik.

V prijetnem spominu nam je ostal wirtemberški dvorni igralec Junkermann, ki je kot predstavljavec Fric Reuterjevih karakterjev osivel. Fric Reuter, ta solidni starostrijar, nam je podal med svojimi jasno in markantno črtanimi značajji marsikak dobro pogojen humorističen tip; sicer ne ljubim tistih „konsekventnih“, zlasti jasno intrigantskih značajev, kakor jih ima ravno Reuter, ker pride le pregosto tista dramatična „jasnost, konsekventnost, markantnost“ — kakor se že imenujejo izrazi v „priznanih“ poetikah — v konflikt z — realizmom. Vendar deluje njegov „strije Bräsig“, kakor je tudi že star in je eden izmed tistih krasnih Reuterjev tipov, še vedno s staro silo in ostane vedno mlad — kakor pač vsak dramatski značaj, katerega je ustvarjala prava umetniška roka.

Sicer pa „zamašimo“ tudi kak večer za izpremembo s kako veseloigro iz fabrike g. Kadelburg & Comp.; take veseloigre kaj radi predstavljamo tudi pri nas v Ljubljani, dasi imamo dosti boljših slovenskih zavrženih iger. V teh Kadelburgovih

igrah najdemo poleg šablonskih dovtipov — vzemimo „Goldfische!“ — le malo situacijskega, kaj še duhovitega humorja; vendar se ne da tajiti, da človek rad čuje za izpremembo kaj „lažjega“ — prosim, ne jemati v slabem pomenu! Ali Bog ne daj, da bi kaj takega slovenski dramatik spisal! Takoj v — koš z njim!

Opera graška pa goji prej kakor slej pred vsem Wagnerja. Gostje se vrste kar zapored; a skoro vsak si izbere Wagnerja. Kdo bi si mislil nekdanj, ko se je vsak gledališki ravnatelj branil Wagnerjevih oper, da bodo danes te opere „Cassatücke!“ To pa je gotovo interesanten pojav in zanimiva faza v kulturno historičnem gibanju, — ki bi bila vredna zase samostojne črtice — da prodirajo zajedno z Wagnerjevimi operami igre takega genre-a kot je Hauptmanova „Versunkene Glocke“ in zopet igre kot je ravno omenjena R. Hawelova „Matj Skrb“. — In kako se pojejo te Wagnerjeve opere v Gradcu! Zlasti najpopularnejša opera Wagnerjeva „Thaibäuser“ in pa neizrekljivo ljubka opera „Meistersinger von Nürnberg“ se pač pojeta dovršeno tudi zdaj, dasi so Gradčani razvajeni od bivšega, zlasti od nežnega spola oboževanega, ognjevitiga tenorista Pennarinija in ima zdaj izvrstni tenorist Costa jako težko stališče.

Josip Ciril Oblak.

kjer poroča o dnevnicah v Barceloni, pravi, da med kanoniki ni bilo nobenega mladega, pač pa da so bili vsi izvanredno sijajno opravljenci, tam smo naleteli na besede, ki so tudi za nas zanimive. O starih kanonikih pravi namreč g. Lavtižar: „Nekaterim se vidi, da že težko prenašajo pezo življenja, nekateri sicer še niso starčki, pa vendar ne več daleč od tega častitega naslova. To je tudi popolnoma prav, kajti gospodom, ki imajo veljavo v konzistoriju in vplivajo z glasovanjem na osodo takozvane „nižje“ duhovščine, se pač spodobi, da so že sami kaj poskusili in trpeli v svojem stanu“. Gosp. Lavtižar je s tem morda hotel le splošno sodbo izreči, a njegove besede so nekam pikre, tako, da se čitatelj nehote spomni ljubljanskega kapitelja. Poleg mladega škofa sedi namreč v konzistoriju mnogo jako mladih kanonikov, ki sicer niso še ničesar poskusili in celo ne trpeli v svojem stanu, ki pa v zlic temu vplivajo na usodo nižje duhovščine in komandirajo stare častitljive duhovnike kakor rekrute... Sad teh razmer vidi vsakdo in vsak dan.

— Tomazeva žlindra v drž. zboru. V včerajšnji seji poslanske zbornice je dr. Šusteršič zopet enkrat pozabil, da ima žlindre draste roke. Po svoji navadi je postal aroganten, vsled česar se je hitro zapletel v prepir z nemškimi radikalcem Steinom. Ta je, hoteč mu dokazati svoje specijelno spoštovanje, zaklical dr. Šusteršiču: „Tomazeva žlindra!“ Šusteršič je planil s svojega sedeža, kakor bi ga bil gad pičil, in pozval Steina na odgovor. Toda Stein z dr. Šusteršičem se govoriti ni hotel, češ: z vami ne govorim; vam se je že trikrat „šuft“ reklo; vi pa niste reagirali. Šusteršič je vprašal: Kdo me je imenoval „šufta“? Kakšen odgovor je dobil, tega „Wiener Allg. Ztg.“, iz katere posnemamo to zanimivo epizodo, ne pove, pač pa dostavlja, da so se še drugi nemški radikali vmešali v prepir, zlasti Schalk in Berger, da je Stein opetovano zaklical dr. Šusteršiču: Z vami ne govorim, in da je podpredsednik Prade naposled Steina in Šusteršiča poklical k redu.

— „Gospodarska zveza“ nam je izvolila poslati naslednji otročji popravek: Temeljem § 19. tisk. zak. zahtevamo, da sprejmete v postavno določbenem roku v dnevnik „Slovenski Narod“ sledeči popravek dnevnice, pridobene v štev. 92 z dne 23. aprila 1901. pod zaglavjem „Bilanca Gospodarske zveze“: Ni res, da se nahaja „Gospodarska zveza“ v čudni stiski. Ni res, da „Gospodarska zveza“ še vedno ni sestavila svoje bilance za leto 1900. Res je marveč, da je ta bilanca že davno gotova, ter da se bode ta bilanca predložila občnemu zboru, kateri se skliče v času, določnem po pravilih. Ni torej res, da „Gospodarska zveza“ ne more svoje bilance skupaj spraviti. Končno ni res, da je „Gospodarska zveza“ poklicala nekega strokovnjaka z Dunaja, da on to delo opravi. — V Ljubljani, 24. aprila 1901. — „Gospodarska zveza v Ljubljani“ reg. zad. z o. z. — Jos. Šiška. — Jos. Jeglič. — „Gospodarski zvezi“ povemo, da nam ta njen „popravek“ prav nič ne imponira. Notorično je namreč, da je poklicala z Dunaja strokovnjaka, da jej napravi bilanco, kakor je tudi notorično, kakšen „vzoren“ red vlada v njenih knjigah. Lahko bi o tej stvari navedli še več prav zanimivih in značilnih stvari, pa si to pridržujemo za tedaj, ko bomo imeli priliko govoriti o bilanci „Gospodarske zveze“.

— Pieterški samostan. Grajščina Pieterje v Gorjancih je prišla v last mrtve roke. Pojasnili smo že večkrat, kaka nesreča je to za prebivalstvo v gospodarskem, kulturnem in narodnem oziru in torej ni potrebno, da bi to novič pretresali. Kdor dandanes, ko iz drugih držav izganjajo menihe, ne vidi, kaka nesreča je naseljevanje teh ljudi celo še v siromašnik deželah, tistemu ni pomagati... Pieterška grajščina je torej last kartajzev, ki so zdaj začeli z adaptacijo. Prezidava, naprava posebnih hišic za vsacega meniha, naprava ribnjakov itd. bo veljala dva milijona kron. Zasluzek pri teh delih bodo imeli v prvi vrsti Francozi in Italijani in ne domačini. Domačinom so kartaji vzeli samo gozde — za sedaj namreč — sčasoma jim bodo pa že še na druge načine dali okusiti moč mrtve roke.

— Je-li res? „Edinosti“ se poroča iz Trsta: Neki magistratni komisar je bil prišel na stanovanje nekega finančnega višjega stražnika pregledat, je li ta poslednji položil za ljudsko štetje izpolnil tako, kakor zahteva zakon. Glede občevalnega jezika je bilo na poli, izpolnjeni po omenjenem finančnem stražniku, naznačeno, da isti in njega družina govore slovenski. — Magistratni uradnik pa je rekel: Sedaj je prišlo povelje od višje oblasti (?), da je vse c. kr. uslužbenca vpisati za — Nemce!!

— Kako klerikalci prihajajo pred sodnijo? Na to vprašanje odgovarja „Soča“ z naslednjim jako zanimivim faktom: Sourednik „Gorice“ Janko Hočvar je bil tudi član onega odbora, ki je imel nalog, spraviti Gabrščeka pod ključ. Trikrat je pričal, ali čujmo, kako! Prvič je pripovedoval preiskovalnemu sodniku Musini, da Gabršček je dvignil proti njemu v „Čitalnici“ stol; ker se je bal, da ga ne udari, je stopil proti Gabrščeku nekoliko korakov, da bi stol z rokami ujel. — Drugič je pričal na obravnavi v Gorici. Do takrat pa je mož očitno že pozabil, kako je pričal pred preiskovalnim sodnikom, in je docela opustil zlovoljno fabulo o stolici, strahu in kako je šel Gab. naproti, da bi stolico ujel. Trdil je le še toliko, da... je nanj naredilo Gab. stopanje vtis, kakor da hoče stolico dvigniti proti njemu. — Predsednik ga je vprašal: Ali bi vas bil lahko udaril, ako bi hotel? — Hočvar: Lahko, se nisem branil. Tretjič je pričal v Trstu. Tu pa se mu je zareklo, da je povedal resnico, namreč, da on je jako kratkoviden, je sedel precej daleč na oni strani mize (je celo kazal z rokami oddaljenost), ni sam nič videl, je-li Gabršček dvignil stol, marveč so mu o tem drugi pravili. Kaj je torej resnično? Ako sam ni videl, da Gabršček dviga stol, je izključeno oboje, kar je pričal prvič in drugič. — In resnično je to! Na razpolago so priče, ki potrde, da je Hočvar mirno dalje čital svoj časopis na oni strani mize, da ni pazil niti toliko, kolikor je Gabršček res stresel stol z levo roko, — da je izključeno, da bi bil Hočvar vstal ter stopil proti Gabrščeku itd., in naravno tudi izključeno, da je dobil vtis, kakor da hoče Gabršček dvigniti stolico proti njemu. To je slišal šele od drugih pozneje! — Kako naj se imenuje tako pričanje, in, prosimo, še posebno v tem slučaju, ker je s takim pričanjem Hočvar gotovo škodoval trikrat zapored obtoženemu možu. Ali diši to kaj po obrekovanju?! — Župnik Grča je bil v Trstu poprašan: Počem pa sodite, da bi bil Gab. sposoben narediti dr. Gregorčiču kako zlo? — To vprašanje ga je spravilo v zadrego. Molčal je, jecal, ali dobrega vsejedno ni hotel odgovoriti. Rekel je torej: Zato, ker vem, da je že v prejšnjih časih, ko je bil še v Kobariču, v Bolcu, na Livku, v Tolminu... marsikaj naredil... Sam predsednik ga je na kratko zavrnil: Kaj? Pred 20 leti...? Grča ni znal odgovoriti. — Ali ste čuli hribovci? Tako so klerikalci pričali!

— Učiteljsko društvo za ptujski okraj priredi v četrtek dne 2. maja svoj letošnji majniški izlet k Sv. Urbanu pri Ptuj, kjer bo volitev delegatov za glavno skupščino „Zaveze“ in predavanje o čebeloreji.

— Grozen zločin se je zgodil v Majšpergu pri Ptuj. Nekako pred dvema letoma čitali smo v „Slovenskem gospodarju“ in serat: „Izgubila se je 12letna deklica iz Majšperga itd.“ Sedaj pa se je dogalo, da se deklica ni izgubila. Nekje blizu Maribora so našli mrtvo truplo neke deklice, zato so poklicali tudi očeta v Majšpergu „izgubljene“ deklice, ki je potrdil, da je to njegov otrok; toda oglasila se je tudi prava otrokova mati in dožejala s tem, da je deklica imela zakrpano krilo z jednako tkanino, iz kakršne je materina obleka, da je to res njena hči. Stvar je postala sumljiva, zato so začeli pri stariših „izgubljene“ deklice, ki sta viničarja v Majšpergu, preiskavati, in našlo se je, da sta oče in mati lastno 12letno deklico zadavila, jo na koše razsekala in razrezala ter v peči sežgala. Zverinska roditelja sta že pod ključem. Oče je žandarmeriji svoj zločin priznal, mati pa je še tajila.

— V vodo skočila je danes zjutraj ob pol 4 uri na Trnovskem pristanu 63

let stara beračica Elizabeta Hribernikova. Ostala pa ni v vodi, ker je bila premrzla. Šla je spet sama na suho in naravnost za peč k pekovskemu mojstru Jakobu Leskovcu na Opekarski cesti. Rekla je sama, da se jej je zmešalo v glavi.

— V Ljubljano sta padla iz čolnov včeraj zvečer na Trnovskem pristanu čolnarja I. Č. in F. Č. Bila sta oba vinjena. Najpopred je padel v vodo I. Č., njegov stric F. Č. ga je hotel rešiti, pa je sam ponesrečil. V istem času sta prišla mimo klepar Simon Šusteršič in pečar Jaroslav Kalmus, ki sta ponesrečenca potegnila iz vode.

— Tiče lovil je na Golovcu delavec A. R. Polica ga je pri tem zasačil. R. se bode moral sedaj zaradi tega zagovarjati.

* Kaznovan oderuh. V vasi Suhodol v Erdelaki je živel bogataš Ilija Šerban. Dajal je vaščanom denar na posodo ter zahteval 50–100% obresti. Ljudje niso mogli plačati, zato jih je precej spravil na beraško palico. Minoli pstek se je prodajalo zopet petim kmetom posestvo. Ko je prišla sodnijska komisija, so kmetje napadli oderuha in ga pretepli, da je komaj ušel. Kmalu pa so ga šli iskat še na dom, ga pobili in obesili pred njegovo hišo. Zaprtih je dvajset kmetov.

* Ohlajenje solnca. Dr. Neuwith je priobčil v zadnji številki revije „Sammler“ zanimivo študijo, v kateri piše: Ako bi se dobil tako velik kos gorečega premoga kakor je solnce, bi nastala jedva tolika vročina, kolikoršna razvije solnce tekom 23 dnij. Ker pa je masa solnca 324.000krat večja kot zemlja, bi tako velik kos gorečega premoga vendar zadoščal le za 21.000 dnij, da nadomešča solčno vročino. Procesi, ki delajo gorkoto solnca, morajo biti vsekakor mnogo drugačni kakor procesi pri navadnem gorenju na zemlji.

* Osveta zapeljanega dekleta. V Partermu je stal pred sodiščem mlad kmet Paris Rosacio, ker je zapeljal 18letno Salvo Gaetan. Sodišče pa je kmeta oprostilo. Ko se je vračal Paris Rosacio iz sočne dvorane, ga je napadla zapeljana Salva ter ga vpricho matere zabodla z nožem. Zapeljiviec je bil na mestu mrtev. Hčer in mater so zaprli.

* Med nebom in zemljo. Minolo soboto je imelo francosko vojaštvo vaje pri Versaillesu s privezanim zrakoplovom. Na povelje, da je zrakoplov nekoliko višje izpustiti, so vojaki izpustili vrvi, a vojak Qairy je vrv pomotoma obdržal v roki in balon ga je dvignil okoli 40 m visoko. Seveda so vojaki potegnili balon zopet k tlu, toda v višini 25 m so moči Qairyja opešale in telebil je z vso silo na zemljo, si polomil ude ter se pretresel. Menda bo umrl.

* S čim se bavijo španski samostani. V Madridu je nič manj kot 98 samostanov, ki delajo konkurenco trgovcem in obrtnikom. Samostani imajo brezplačne ali jako cenene delavce ter ne plačujejo nobenih davkov. Rszumljivo je torej, da so se dvignili tudi pobožni Španci proti samostanom!

* 36 milijonov kron na teden velja Angleže vojna v Južni Afriki. Vojni minister Brodrick je sporočil zbornici, da velja vojna zadnjih deset tednov 1½ mil. funtov šterlingov na teden, ali 18 mil. gl. ali 36 mil. kron Lepi denarci! A vojne še noče biti konec.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 25. aprila. V železniškem odseku se danes nadaljuje razprava o investicijski predlogi. Delo gre hitro od rok, ker je tako Nemcem kakor Čehom na tem, da se stvar čim prej dožene. V obče se misli, da bo odsek že do sobote dokončal svoja posvetovanja o tej predlogi.

Dunaj 25. aprila. Poslanec knez Liechtenstein je nevarno obolel. Iz Linca je došlo sporočilo, da je tudi Ebenhoch zelo bolan.

Dunaj 25. aprila. Dopolnilna volitev na mesto umrlega poslanca Schlesingerja v dunajskem okraju Josefsstadt je razpisana na dan 15. maja.

Dunaj 25. aprila. Poročila Raznih listov, da je italijanski poslanec Basevi odložil svoj mandat, so neosnovana. Basevi se je le odpovedal podpredsedništvu železniškega odseka.

Praga 25. aprila. Zaupniki smičovske V. kurije so se izrekli za to, da kandidira mladočeska stranka v tem okraju dr. Engla. Ta se še ni izjavil, če sprejme mandat.

Brno 25. aprila. Dve uri od tod je včeraj velikanski požar uničil tri vasi. Zgorelo je 42 hiš z gospodarskimi poslopji, 16 oseb, ki so se skrile v neki kleti, se je zadušilo.

Budimpešta 25. aprila. Cesar je danes praškemu in krakovskemu nadškofu po običajnem ceremonielu izročil kardinalski baret.

Pariz 25. aprila. Ministrski predsednik Waldeck Rousseau obišče Dalmacijo, kjer se ustavi v Zadru, v Spletu, v Dubrovniku in v Kotoru, potem pa pojde na Cetinje.

Bruselj 25. aprila. Transvaalsko poslaništvo dementira poročila, da se Botha in Kitchener zopet pogajata zaradi miru in pravi, da so od Bothe došla poročila, po katerih je položaj angleške armade tako neugoden, da je še vedno upati na končno zmago Burov.

London 25. aprila. Angleški listi priznavajo, da se burski oddelki še vedno nahajajo na kapskem ozemlju, zlasti okrog Eastowna, Schönberga in Mellana.

London 25. aprila. Japonska protestuje z vso odločnostjo proti temu, da bi Koreja najela znano posojilo, češ, da je to posojilo samo pretveza, pod katero se hoče Rusija polastiti pristana Ciuhai.

Narodno gospodarstvo.

Goriška ljudska posojilnica po XVII. letu delovanja.

(Dalje.)

Prva poskušnja goriških tercijalov je bila seveda ta, polastiti se popolnoma obeh goriških denarnih zavodov, katerim je načeloval organizator in vodja naprednjakov, dr. Henrik Tuma. „Trgovska obrtna zadruga“ je klerikalcem najprvo pokazala vrata. Otresla se je par političnih mračnjakov, ter si izbrala v ravnateljstvo može, ki ne plešejo tako kakor bi jim piskale piščalke v nadškofjske palači. Tam so klerikalce torej hitro odpravili. Zato pa so celo svojo moč koncentrirali v pridobitev „Goriške ljudske posojilnice“. Tri lepe hiše v Gorici, čeden rezervni fond, poznana soliditeta zavoda in njega dobro ime, lepo število zadružnikov — to vse je seveda dišalo „ljublencu naroda“ in njegovim pristašem. Organizirali so zbog tega za lansko letni občni zbor velikansko agitacijo.

„Ljubljenec“ je s sirenskimi glasovi vabil svoje ljudi k pristopu in spravili so res bodisi osebno ali po pooblastilih na bojišče vse do zadnjega moža. Znani klerikalni financier dr. Kos, kateremu bi v posojilništvu in denarnem poslovanju bil sluga „Gor. ljud. posojil.“ lahko instruktor, prepisoval je pred obč. zborom dan za dnevom zadržni register in svojemu šefu vestno poročal o situaciji. Klerikalci so bili zmage tako gotovi, da se je prof. Berbuč naravnost ponudil pripeljati kar par vozov pooblastil. In kljub temu naporu, kljub vsej agitaciji so vendar zopet pogoreli. Dobili so drugič prav pošteno poročilo b. i. Sedaj jim ni preostajalo družega, kot zaleteti se z milo prošnjo do kranjskega „sv. Duha“, da jim isti v svrhu ustanovitve lastne posojilnice „pumpa“ potrebni ovenk. Uslišani so bili! „Sv. Duh“ je dal kronce, klerikalci svoje podpise in tako je zrastle iz njih lastnega pogorišča pri: „Goriški ljudski posojilnici“, liki ptiču Feniksu njih „Centralna posojilnica“. Vse klerikalne zvezde so bile pri delu. „Goriški ljudski posojilnici“ so odpovedovali hranilne vloge in deleže, agitirali v isto svrhu pri svojih somišljenikih, lovili hranilne knjizice starih kuharic, zlorabljali leco in spovednico čisto po uzorcu kranjskih klerikalnih petelinov, da bi zbobnali kolikor mogoče denarja v novo „Centrifugo“. Človek bi mislil, da spravijo v zavod denarja kot toče — a čujte in strmite: — po sedemmesečnem poslovanju je bilo stanje hranilnih vlog borih 120 tisoč K, katere so izkazali na letošnjem občnem zboru, ne da bi istemu predložili bilanco, ker so se bali blamaže, izkazati po prvih sedmih mesecih vže — izgubo. Le tako naprej! V tem zavoru se vidi lahko pravi prototip klerikalne širokoustnosti in baharije. (Dalje prih.)

Javna zahvala.

Blaga gospa Olga Kosler-jeva prepustila je v svoji blagohotnosti tukajšnji šoli brezplačno 52 po 150 m visokih smrečic v vrednosti nad 100 K. Za ta veleudni dar se ji podpisano vodstvo najtopleje zahvaljuje.

Šolsko vodstvo na Karolinski zemlji dne 25. aprila 1901.

Fran Črnogaj
načelnik.

Zahvala.

Slavna „Kmetaka posojilnica ljubljanske oklice“ je podelila tukajšnji šoli za ubogo šolsko mladino 40 K. Za ta lepi dar se podpisano šolsko vodstvo v imenu revnih šolskih otrok imenovani posojilnici najtopleje zahvaljuje.

Šmarije, dne 23. aprila 1901.

Simon Puncuh
šolski voditelj.

Umrlj so v Ljubljani:

Dne 23. aprila: Mihaela Marinka, delavčeva hči, 7 mes., Konjušne ulice št. 13, jetika. — Josip Pance, tiskarski strojnik, 46 let, Krakovske ulice št. 37, srčna hiba.

Dne 24. aprila: Pavla Treven, delavčeva hči, 10 mes., Bohoričeve ulice št. 28, vnetje sopil.

V deželni bolnici:

Dne 19. aprila: Ivan Francelj, mestne straže vodja, 54 let, vodenica. — Elizabeta Smit, gostija, 85 let, ostarelost. — Henrik Bräu, urarski pom., 28 let, jetika.

Dne 20. aprila: Marija Zabred, kuharica, 20 let, vodenica. — Frau Mertel, hlapec, 46 let, jetika.

Dne 21. aprila: Antonija Roth, pisarniškega vodje hči, 9 let, skarlatica. — Andrej Ferčej, gostič, 64 let, srčna hiba. — Terezija Sampl, računskega podčastnika žena, 29 let, legar.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-3 m. Srednji letni tlak 756-0 mm.

April	Čas opazovanja	Stanje barometri v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Morava v 10 urah
24	8. zvečer	734.2	10.0 sl.	jvzhod del.	jasno	00 mm.
25	7. zjutraj 2. popol.	732.2 730.2	8.0 sl.	svzhod del.	jasno	00 mm.

Srednja večerajšnja temperatura 10.4°, normale: 11.1°.

Dunajska borza

dne 25. aprila 1901.

Skupni državni dolg v notah	98.45
Skupni državni dolg v srebri	98.10
Avstrijska zlata rentna	117.90
Avstrijska kronna rentna 4%	97.45
Ogrska zlata rentna 4%	117.55
Ogrska kronna rentna 4%	92.80
Avstro-ogrski bančne delnice	1678 —
Kreditne delnice	697 —
London vista	240.20
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.55
20 mark	23.52
20 frankov	19.08
Italijanski bankovci	90.50
C. kr. cekini	11.31

Josip Rebek naznanja v svojem in v imenu nedoraslih svojih otrok Josipa, Jerice, Marijanice in Ignacijeta sorodnikom, prijateljem in znanem tužno vest, da je umrla iskreno ljubljena, nepozabna soproga, oziroma mati in svakinja, gospa

Marija Rebek

danes v sredo, dne 24. t. m., popoldne ob 1/3. uri po dolgotrajni, mučni boleznii, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 34. letu starosti.

Pogreb pojde v petek, dne 26. t. m., popoldne ob 5. uri iz hiše žalosti na Francovem nabrežju št. 9 na pokopališče k sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v stolni cerkvi sv. Nikolaja.

Blago pokojnico priporočamo v požobno molitev in prijazen spomin!

V Ljubljani, dne 24. aprila 1901.

ROGACKA
KISELA VODA Gampel in Styria v floc
OSVEŽUJOČA PIJACA. Nepraseljiva zdravilna voda.

Zastopnik za Kranjsko:
Mihael Kastner
v Ljubljani. (714-4)

Pozor! Hotel Virant. Pozor!

Danes, v četrtek, 25. aprila

ciganski koncert

sloveče

družbe 3 bratov iz Vukovara.

Svirajo narodne komade in operete.

Začetek ob 8. uri zvečer. Vstop prost.

K obilnemu obisku uljudno vabi

Franč Čirič
gostilničar.

Oidium (Tuker) se preganja najbolje s razpršilnim aparatom

VINDOBONA

sistem c. kr. kmetijske družbe na Dunaji.
Patent **Fran Neehville**.

Tovarna za vinogradniško orodje, kletarske stroje in kovinsko blago (799-7)

Dunaj, V./1, Griessgasse 14 E.

Lattemannov drevored.

Samo nekaj dnij tukaj na ogled!

Danes, četrtek, 25. aprila, ob 1/8. uri zvečer velika predstava.

Opično gledališče

pod vodstvom ravnatelja Josipa Spinett s svojimi štirinožnimi in štiriročnimi

83 igralci

opice, psi, koza, prešiči in petelini izborne drestrani.

Velika nova predstava.

Koncem predstave danes prvokrat velika opična pantomima pod naslovom: **Sodišna dvorana opic.**

Zločinec bode ustreljen in pokopan. — Izvajajo opice in psi.

Vstopnina: Sedež s številko 40 kr., I. prostor 25 kr., II. prostor 15 kr., galer. stojšče 10 kr.

Za mnogobrojni obisk prosi udano

Josip Spinett.

V petek samo 1 predstava. Začetek ob 1/8. uri zvečer.

Nikdar več v življenju!!

355 važnih komadov za samo 3 K 60 h.

1 krasna pozlačena ura z lepo verižico, z jednoletno pisemno garancijo, 6 finih žepnih robcev, belih ali barvastih, ovrtnica z orijentalnimi biseri, najlepši ženski nakit, 1 lep moški prestan z imitiranim žlahtnim kamenom, tudi za dame, 1 garnitura manšetnih in srajčnih gumbov iz double-zlata, vsi s patentnim zaklopom, 1 krasen smodkin nastavek z jantarjem, 1 ff. žepni nož, 1 komad dišečega toaletnega mila, 1 usnjat portmoné, 1 toaletno srcalo z etujjem, 1 par boutonov z imit. briljantom, prav dobro ponarejenim, 1 večna beležnica, 20 predmetov za dopisne potrebe in še 255 raznih stvari, neobhodno potrebnih v hiši, gratis.

Vse skupaj z uro, ki je sama tega denarja vredna, velja le 3 K 60 h.

Razpošilja proti povzetju nova krakovska razpošiljalna trrdka (857)

F. Windisch

Krakow No. B/K.

Za neugajajoče se vrne denar.

V najem se išče gostilno

in sicer v kakem mestu, najrajši v Ljubljani. Ponudbe vsprejema upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

(813-5)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. februarja 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Fraga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Beifing v Steyr, v Linc; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd, Inomst; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezuru, Inomost, Bregenc, Čurih, Genevo, Paris; čez Klein-Beifing v Steyr, Linc, Budejevico, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipako, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste. — Fraga v Novo mesto in Kočevje. Ob 7. uri 17 m zjutraj osonni vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob 1. uri 5 m popoldne osonni vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob 6. uri 55 m zvečer osonni vlak v Novo mesto, Kočevje. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Fraga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak v Dunaja čez Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevica, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osonni vlak v Dunaja čez Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevica, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Čuriha, Bregenc, Inomosta, Zella ob jezuru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak v Dunaja, Ljubna, Selthal, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Fraga iz Novega mesta in Kočevja. Ob 8. uri in 44 m zjutraj osonni vlak iz Novega mesta in Kočevja. — Ob 2. uri 32 m popoldne osonni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta in Kočevja. — Ob 8. uri 48 m zvečer osonni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zvečer, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m zjutraj.

Pošiljam brez troškov (856-1)

Kavo „Ceylon“

originalno, ne barvano niti prano:

5 ko.	I. vrste	gld. 6.—
5 „	II. „	5.50
5 „	III. „	5.30

kakor tudi druge vrste kave brez konkurence.

Ivan Gerik, Reka, Piazza Municipio 4.

Fino vino v steklenicah, Kulmbaško pivo v steklenicah, konjak, brinjevec, slivovko, Klauerjev „Triglav“

priporoča (12-93)

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte.

Hiša

s prodajalnice, z eno sobo, kuhinjo, dvema kletama in z vrtom, se prodaja.

Hiša je pri farni cerkvi, zraven šole, na prav lepem prostoru v Semiču.

Več pove lastnik Anton Hönigsman v Semiču št. 31. (859-1)

Oklic!

V prej Gaspari-jevi, sedaj Derma-

stijeji hiši na Bakeku pri Cerknici se bode iz konkurzne mase Stergulec Josipa pri prostovoljni dražbi

dne 29. aprila 1901

in sledeče dneve od 9. ure popoldne naprej prodajalo štacunsko blago, med katerim je največ železnine in več hišne opreme.

Kupljeni predmeti morajo se takoj plačati in odstraniti. (837-3)

Leopold Vehovar

c. kr. notar v Cerknici

kot upravitelj konkurzne mase.

Razglas.

Dela in dobave pri zgradbi vodovoda

za Novomesto in sosednje vasi Čermošnice, Gotna Vas, Jediščina, Šmihel, Kandija, Žabja Vas in Bršljin,

katerih stroški so proračunjeni na 310.000 K, se bodo oddala potem javne konkurence.

Dotične ponudbe, katere naj se razezajo ali na vso zgradbo ali pa na nje posamezne dele, sprejema podpisani deželni odbor

do 15. maja t. l. opoldne

V ponudbi, katero je kolkovati z 1 K, zapečatiti in potem označiti z nadpisom: „Ponudba za prevzete vodovodne zgradbe za Novomesto in okolico“ mora ponudnik izrečno potrditi, da so mu stavbni pogoji popolnoma znani, da jih v polnem obsegu prizna in se jim podvrže.

Ponudbam je priložiti vadij v znesku 5% stavbne svote, bodisi v gotovini, bodisi v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kursum cen.

Deželni odbor kranjski si izrečno pridruže pravico, da ne glede na visokost ponudbe po svojem prevdaku izbere podjetnika, da izroči vsa dela ali jedrno samemu podjetniku, ali pa, da odda dela po posameznih vrstah (stavbno delo, dobavo strojev, kovanje jarkov za polaganje cevi, dobavo cevij in armature itd.). Tudi si pridruže deželni odbor pravico, da razpiše novo obravnavo.

Narčni, stroškovni proračuni in stavbni pogoji so v navadnih uradnih urah razpoloženi pri deželnem stavbnem uradu.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani

(830-2) dne 17. aprila 1901.

Najnovejšje in najboljše v klobukih

za gospode in dečke

izdelke prvih avstrijskih, nemških, italijanskih in angleških tovarn

priporoča v najbogatejši izbiri in po najnižjih cenah

C. J. HAMANN

Mestni trg šte. 8.

Zaloga klobukov (821-5)

o. kr. privilegovanih dvornih klob. tovarn

W. Ch. Pless, Dunaj in J. Pichler, Gradec.

Klobuki se po lastni širjavi glave in po lastni napovedi oblike izdelujejo in se vsprejemajo stari klobuki za barvanje in modernizovanje.

katerih stroški so proračunjeni na 310.000 K, se bodo oddala potem javne konkurence. Dotične ponudbe, katere naj se razezajo ali na vso zgradbo ali pa na nje posamezne dele, sprejema podpisani deželni odbor

V ponudbi, katero je kolkovati z 1 K, zapečatiti in potem označiti z nadpisom: „Ponudba za prevzete vodovodne zgradbe za Novomesto in okolico“ mora ponudnik izrečno potrditi, da so mu stavbni pogoji popolnoma znani, da jih v polnem obsegu prizna in se jim podvrže. Ponudbam je priložiti vadij v znesku 5% stavbne svote, bodisi v gotovini, bodisi v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kursum cen. Deželni odbor kranjski si izrečno pridruže pravico, da ne glede na visokost ponudbe po svojem prevdaku izbere podjetnika, da izroči vsa dela ali jedrno samemu podjetniku, ali pa, da odda dela po posameznih vrstah (stavbno delo, dobavo strojev, kovanje jarkov za polaganje cevi, dobavo cevij in armature itd.). Tudi si pridruže deželni odbor pravico, da razpiše novo obravnavo. Narčni, stroškovni proračuni in stavbni pogoji so v navadnih uradnih urah razpoloženi pri deželnem stavbnem uradu.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani

(830-2) dne 17. aprila 1901.